

Sygn. akt I CSK 4554/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa D. M.  
przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym 24 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,  
na skutek skargi kasacyjnej powoda  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie  
z 18 marca 2021 r., sygn. akt VII AGa 967/19,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego;**
3. **przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz radcy prawnego A. B. kwotę 3600,- (trzy tysiące sześćset) złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda D. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 18 marca 2021 r.,

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencki.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne na tle art. 647<sup>1</sup> k.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji, wynikającej z ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności

(Dz. U. poz. 933, dalej: „nowelizacja z 2017 r.”) dotyczące dorozumianej zgody inwestora.

Sformułowana przez skarżącego wątpliwość nie odpowiada założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Kwestia dotycząca dorozumianej zgody inwestora na gruncie stanu prawnego sprzed zmiany treści art. 647<sup>1</sup> k.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji z 2017 r. była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 maja 2022 r., I CSK 1047/22 i wskazane tam orzeczenia). Nie zachodzi potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie. Wyartykułowany przez skarżącego problem nie ma charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz jest osadzony w okolicznościach konkretnej sprawy i jest pytaniem w tej właśnie sprawie. Ma on charakter kazuistyczny i ma służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Skarżący, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizuje z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie było podstaw do uznania, że pozwany w sposób dorozumiany wyraził zgodę na zawarcie umowy podwykonawczej z 31 grudnia 2011 r., co oznaczało, że nie było podstaw do przyjęcia solidarnej odpowiedzialności strony pozwanej na podstawie art. 647<sup>1</sup> § 5 k.c. W istocie skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Apelacyjny, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398<sup>3</sup> § 3 i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.). Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Zdaniem skarżącego zachodzi nieważność postępowania, ponieważ pełnomocnik pozwanej spółki w trakcie postępowania pierwszoinstancyjnego utracił czynną oraz bierną legitymację na skutek wykreślenia jego mocodawcy z Krajowego Rejestru Sądowego, tym samym nie mógł skutecznie dokonywać czynności procesowych, nie mógł także być skutecznym odbiorcą pism kierowanych do niego jako pełnomocnika pozwanej spółki.

W związku z tym, że argumentacja skarżącego dotycząca nieważności postępowania odnosi się do postępowania przed Sądem pierwszej instancji przypomnieć należy, że w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c., normującym przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu nieważności postępowania, chodzi o nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu (art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.). Kontrola kasacyjna obejmuje bowiem stosowanie prawa przez Sąd drugiej instancji i z tej przyczyny Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie może w ramach bezpośredniej kontroli kasacyjnej badać kwestii ważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że badanie w ramach kontroli kasacyjnej nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji jest możliwe jedynie pośrednio, gdy skarżący w ramach podstawy drugiej (art. 398<sup>3</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzuci Sądowi drugiej instancji naruszenie art. 378 § 1 w zw. z art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W takiej jednak sytuacji skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie powinien odwoływać się do treści art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c., czyli nieważności postępowania, lecz powoływać się na przesłankę wymienioną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., czyli oczywistą zasadność skargi w tym zakresie (wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2006 r., III CK 328/05, MoP 2006, nr 3, s. 115; postanowienie Sądu Najwyższego z 23 maja 2014 r., II PK 30/14), a czego skarżący nie uczynił.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

W ocenie skarżącego zachodzi oczywista zasadność skargi, ponieważ rozstrzygnięcia Sądów pierwszej i drugiej instancji w zderzeniu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym dają podstawy do przyjęcia solidarnej odpowiedzialności inwestora. Podniósł, że błędne przyjęcie, jakoby tylko zarząd mógł akceptować podwykonawcę, prowadził do błędnego rozstrzygnięcia,

krzywdzącego dla skarżącego, którym przepisy dotyczące solidarnej odpowiedzialności inwestora z generalnym wykonawcą, ówczesnie obowiązujące, miały przyznawać swoistą ochronę nadaną przez demokratyczne państwo prawne.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, które skutkowałoby oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym. Stanowisko wyrażone w skardze sprowadza się do zaprezentowania przez skarżącego własnej oceny sprawy, kwestionowania rozstrzygnięcia i przedstawienia go jako w subiektywnej opinii skarżącego oczywiście niesprawiedliwego. Skarżący podważa w istocie ustalony w sprawie stan faktyczny i zamierza do jego modyfikacji, zgodnie z przyjętym przez siebie kierunkiem. Nie uwzględnił, że postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów, o czym mowa wyżej. Skarżący, polemizując z ustaleniami i oceną dowodów, zmierza w istocie do zniweczenia publicznoprawnej funkcji skargi i wydania orzeczenia w interesie jednostkowym, w postępowaniu opartym na analizowaniu przeprowadzanych przed Sądami obu instancji dowodów. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. Ze względu na trudną sytuację materialną skarżącego o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2019, poz. 68).

